

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
БОСНИА АНД ХЕРЗЕГОВИНА

УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУСИЈА БИН
УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУСИЈА БИН
КАНСЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУСИЈА БИН
АУДИТ OFFICE OF THE ИНСТИТУИОНС OF БОСНИА АНД НЕРЗЕГОВИНА

Мусала 9, 71 000 Сарајево, Тел/Фах: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.ревизија.гов.ба, е-маил: саибих@бих.нет.ба

српски

Број: 01-400-444/MG/03

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ЦЕНТРА ЗА УКЛАЊАЊЕ МИНА У БИХ
ЗА 2002. ГОДИНУ**

Сарајево, септембар 2003. године

САДРЖАЈ

1.	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
2.	НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ	4
2.1.	Увод	4
2.2.	Систем интерних контрола	4
2.2.1.	Процес преузимања аката, опреме, финансијских средстава и запослених од ентитетских МАЦ-ова	5
2.2.2.	Попис средстава и извора средстава за 2002. годину	5
2.2.3.	Рачуноводствена евиденција	6
2.2.4.	Рачун прихода и расхода	7
3.	РЕЗИМЕ	7

1. МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Канцеларија за ревизију финансијског пословања институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја буџетских средстава (укључујући и одлуке руководства) Центра за уклањање мина БиХ (у даљем тексту: ВНМАС) у вези финансијске 2002.године.

Ревизија је извршена у периоду од 25.08. до 01.09.2003., на основу одредби Закона о ревизији финансијског пословања институција БиХ ('Службени гласник БиХ', бр. 17/99).

У надлежности је Канцеларије за ревизију у складу са општеприхваћеним ревизијским стандардима (стандарди Међународне организације врховних ревизијских институција – INTOSAI, објављеним у 'Службеном гласнику БиХ', бр. 05/01) изврши ревизију финансијских извјештаја с циљем процјењивања јесу ли она представљена на фер и истинит начин.

Одговорност за финансијске извјештаје сноси руководство ВНМАС-а, а одговорност Канцеларије за ревизију се своди на изражавање мишљења о тим извјештајима на основу проведене ревизије.

У складу са Законом о ревизији (члан 13., став 4.), при извјештавању о јавним рачунима наша је обавеза извијестити:

- јесу ли рачуни сачињени у складу са важећом законском регулативом;
- представљају ли годишњи извјештаји тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године;
- о економичности, ефективности и ефикасности којом су институције користиле јавна средства у обављању својих функција.

- 1.2. Ревизија је била планирана и изведена с циљем постизања разумних основа за процјену приказују ли финансијски извјештаји стања фер и истинито. Стога је ревизија испитивала узорке значајних трансакција и одлука управе ВНМАС-а. Ревизијом је обухваћена примјена законских и других прописа, организација ВНМАС-а, те финансијско-рачуноводствено пословање ВНМАС-а.

За ревидирани дио (буџетских средства) финансијских извјештаја ВНМАС–а за 2002. годину изражавамо мишљење са резервом из сљедећих разлога:

- слабости у систему интерних контрола;
- непостојања пописа за 2002. годину;
- слабости система рачуноводствених евиденција.

2. НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ

2.1. Увод

ВНМАС је стручна служба Комисије за деминирање у БиХ који је формиран након усвајања Закона о деминирању у БиХ у фебруару 2002. године, и којим је створен правни оквир за провођење протуминских акција. Одлуком Савјета министара БиХ о оснивању Центра за уклањање мина у БиХ (Сл.гласник бр.15/02 од 12.05.2002. године) почео је процес преноса одговорности у складу са Законом о деминирању на новоформирани ВНМАС у који је интегрисана досадашња структура. Влада Федерације БиХ је донијела Уредбу о престанку важења Уредбе о оснивању Федералног центра за уклањање мина, а Влада Републике Српске је такође донијела Одлуку о престанку важења Одлуке о оснивању центра Републике Српске за уклањање мина 20.03.2003. Одлуком о оснивању центра за уклањање мина у БиХ је речено како ће ВНМАС-и у складу са Законом о деминирању у БиХ преузети послове, опрему, запослене и финансијска средства бившег ВНМАС-а, Федералног центра за уклањање мина и Центра за уклањање мина Републике Српске.

Финансирање ВНМАС-а у 2002. години је вршено из више извора. Укупно утрошена средства за финансирање ВНМАС-а у току 2002. године износе 4.628.951,80 КМ. Структура остварених расхода је 2.448.152,07 КМ из донација која су реализована путем UNDP (средства нису била предмет ревизије, али су ревидирана од стране друге ревизорске куће) и 2.180.799,73 КМ из буџета, (средства која су била предмет ревизије). У структури буџетских средстава 497.483,00 КМ су осигурале Институције БиХ, а остатак средстава је дозначен од ентитетских влада. Буџетска средства су трошена искључиво за плате и накнаде, а донирана средства за материјалне трошкове текућег пословања. Повлачење средстава из буџета је реализовано системом мечирања фондова путем словеначког International Trust Fund-а (Протокол о суфинансирању МАС структура у БиХ закључен 18.06.2002. године између Савјета министара и International Trust Fund – Фондација за хуманитарно деминирање Љубљана, Словенија). У бити мечирање се своди на то да се буџетска средства не дозначују директно на рачун ВНМАС-а, већ преко рачуна споменутог фонда, а све у циљу добивања додатних донаторских средстава за деминирање.

2.2. Систем интерних контрола

Ревизијом је установљено како у ВНМАС-и није у довољној мјери разрађен и прецизно дефинисан систем интерних контрола руководства, као скуп поступака и мјера које осигуравају тачност и правилност евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност са законима и прописима, као и заштиту имовине. Овим у првом реду мислимо на слабости у вођењу

рачуноводствених евиденција и неизвршеном попису средстава и извора средстава за 2002. годину, које су детаљније обрађене у поглављу 2.2.2 и 2.2.3. овог извјештаја.

Недостатак одговарајућег система интерних контрола или његова недовољна изграђеност може имати значајан утицај на управљање и контролу расположивим средствима.

Канцеларија за ревизију препоручује ВНМАС-у да систем мјера интерних контрола подигне на виши ниво, а посебно скрећемо пажњу на контролу свеобухватности рачуноводствених евиденција и задужености материјалних средстава.

2.2.1. Процес преузимања аката, опреме, финансијских средстава и запослених од ентитетских МАЦ-ова

Сходно члану VI Одлуке о оснивању центра за уклањање мина у БиХ и Закону о деминирању у БиХ, ВНМАС је обавезан преузети послове, опрему, запослене и финансијска средства бившег ВНМАС-а, Федералног центра за уклањање мина и Центра за уклањање мина Републике Српске. Ревизијом смо утврдили како овај процес није завршен у току 2002. године, али су предузете одређене активности око реализације споменуте законске обавезе. Руководство ВНМАС-а је формирало комисије за примопредају средстава и опреме, те сачинило план активности око реализације овог захтјевног посла који је још у току.

Канцеларија за ревизију препоручује што хитније окончање послова примопредаје средстава и опреме, те успостављање квалитетне и тачне рачуноводствене евиденције у складу са законским прописима који регулишу ову област. Посебно желимо истаћи обавезу евидентирања свих расположивих средстава и опрема како властитих тако и туђих, те прибавити валидну документацију о власништву. Такође скрећемо пажњу на обавезу рачуноводственог евидентирања донација, како у натуралном тако и у новчаном облику, у складу са законским прописима (обавезно достављати преглед добивених донација Министарству за трезор и финансија). Свеобухватан попис средстава и опреме је основни предуслов за сачињавање реалне и објективне билансе стања, стога сугеришемо максималну озбиљност приликом преноса и евидентирања средстава.

2.2.2. Попис средстава и извора средстава за 2002. годину

Ревизијом пословања за 2002. годину смо утврдили како ВНМАС није извршио попис средстава и обавеза према изворима средстава, тј. није извршен попис средстава на крају године што је основни предуслов за

реално исказивање годишњих резултата пословања. Сврха пописа јесте да се на основу стварног стања усклади књиговодствено стање средстава и њихових извора, књижењем разлика, односно вишкова и мањкова и тако осигурају реални подаци о рачуноводственим исказима годишњих обрачуна. Попис средстава и њихових извора, поред тога што представља законску обавезу, доприноси да у годишњим финансијским извјештајима буде исказан истинит и фер преглед средстава, обавеза и потраживања.

Уколико ВНМАС не изврши обавезан попис средстава и извора у складу са законом, излаже се великом ризику сачињавања погрешних финансијских извјештаја и ризику отуђења или других злоупотреба средстава.

Канцеларија за ревизију препоручује убудуће обавезно пописивање средстава и извора средстава у складу са законским прописима. Квалитетан и свеобухватан попис средстава и њихових извора, поред тога што представља законску обавезу, доприноси да годишњи финансијски извјештаји буду исказани реално и објективно.

Желимо скренути пажњу руководству ВНМАС-а да се приликом будућег пописа поведе рачуна о отпису средстава (у складу са законским прописима који регулишу ову област) који нису више у употреби из било којих разлога. Из разговора са запосленима ВНМАС-а смо сазнали како постоји одређени број средстава која више нису у употреби, а истовремено нису отписана, што само представља проблеме у књиговодственој евиденцији.

Канцеларија за ревизију препоручује да се изврши отпис неупотребљивих средстава у складу са законским прописима у циљу што уредније и квалитетније рачуноводствене евиденције.

2.2.3. Рачуноводствена евиденција

Увидом у рачуноводствену евиденцију начина књижења разних врста трошкова, утврдили смо одређене неправилности и пропусте. Ревидирањем обрачуна плата и књижења, утврдили смо како су заједно вршена књижења плата и накнада, како није вршено књижење према врсти трошка, тако да из аналитичких картица није било могуће видјети тачно колике су плате, а колике накнаде. Овакав начин рачуноводственог евидентирања није у складу са књиговодственим начелима, нити је јасан и транспарентан. Такође смо утврдили како ВНМАС није био укључен у ИСФУ систем током 2002. године. Због начина финансирања из више извора сугеришемо обавезно тражење упутства о начину вођења рачуноводствених евиденција и сачињавању годишњих финансијских извјештаја од Министарства финансија и трезора.

Канцеларија за ревизију сугерише предузимање хитних мјера у циљу отклањања споменутих недостатака и вођење рачуноводства сходно трезорском пословању као и обавезно књижење према врсти трошка у циљу транспарентнијег пословања. Такође, потребно је од надлежних институција добити званичан став о укључењу у ИСФУ или изузећу. Оба исхода захтјевају значајну пажњу руководства и покретање посљедичних активности.

2.2.4. Рачун прихода и расхода

ВНМАС је приликом сачињавања Рачуна прихода и расхода за 2002. годину за буџетска средства исказао укупне расходе у износу од 1.898.656,00 КМ, што не одражава реално стање остварених буџетских расхода у 2002. години.

Разлика од 297.656,74 КМ мање исказаних расхода у Рачуну прихода и расхода резултат је начина књиговодственог евидентирања, тј. расходи су једноставно умањени за плате и накнаде за 12. мјесец 2002. године у износу од 297.656,74 КМ.

Канцеларија за ревизију је мишљења како овакав начин књиговодственог исказивања расхода није у складу са рачуноводственим начелима и стандардима који обавезује да се трошкови књиже у оном временском периоду у којем су настали без обзира када ће бити извршено плаћање.

4. РЕЗИМЕ

Канцеларија за ревизију је извршила ревизију финансијског пословања ВНМАС-а у складу са Законом о ревизији и INTOSAI стандардима, уважавајући опште услове окружења у којем је егзистирао ВНМАС.

Ревидирањем пословања у 2002. години утврдили смо одређени број неправилности и недостатака. Посебно желимо указати на слабости система интерних контрола који се огледају у слабостима рачуноводствених евиденција и не извршавању годишњег пописа (видјети тачку 2.2. и 2.2.2. овог извјештаја).

Током ревизије смо утврдили како ВНМАС није имао у цијелости транспарентан начин рачуноводствених евиденција (видјети тачку 2.2.3.).

Процес преузимања аката, опреме, финансијских средстава и запослених од ентитетских МАЦ-ова није завршен у току 2002. године (видјети тачку 2.2.1.).

Овлашћени ревизор,

Миро Галић, дипл. оец., виши ревизор

У ревизорском тиму учествовали:

Наташа Кењић, дипл. оец., помоћни ревизор

Елведин Грабовица, дипл. оец., ИТ ревизор

Сарајево, 19.06.2003. године

М.П.